

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/239/2018
Identifikačné číslo spisu: 3508899986
Dátum vydania rozhodnutia: 21.07.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3508899986.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Y. O. O. a 2/ X. O., oboch trvale bytom v T. XXX a zastúpených Mgr. Ing. Jánom Sarkócyom, trvale bytom v Limbachu, Limbová 3, proti žalovanému B. M., trvale bytom v S. pod W. XX, za účasti Y. W. M., trvale bytom ako žalovaný, ako vedľajšej účastníčky na strane žalovaného, obom zastúpeným JUDr. Martinom Olosom, advokátom v Rajeckých Tepliciach, Karola Kašjaka 1, o 3.741,95 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 5C/34/2008, o dovolaní žalovaného a vedľajšej účastníčky na jeho strane proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 2. októbra 2014 sp. zn. 4Co/244/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovia majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania

Odôvodnenie

1. Žalobcovia sa žalobou došliu Okresnému súde Nové Mesto nad Váhom (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) ešte 15. mája 2002 na žalovanom domáhali zaplata náhrady škody vo výške 3.741,95 € (pôvodne 112.730 niekdajších Sk) spolu s úrokom z omeškania 17,6 % ročne od 9. februára 2000 do zaplata, vznikutej žalobcom pádom oporného múru, ktorý malo spôsobiť protiprávne konanie žalovaného spočívajúce v podkopení oporného múru zo strany jeho pozemku.

2. Súd prvej inštancie (na ktorom konanie pôvodne prebiehalo pod sp. zn. 5C/367/02) rozsudkom z 15. októbra 2012 č. k. 5 C 34/2008-915 I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcom, oprávneným spoločne a nerozdielne 810,13 € spolu s úrokom z omeškania 6% ročne za obdobie od 25. augusta 2005 do zaplata, a to do 15 dní od právoplatnosti rozsudku; II. vo zvyšku žalobu zamietol, III. žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému a vedľajšej účastníčke na jeho strane, oprávneným spoločne a nerozdielne náhradu trov konania 343,04 €, taktiež do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, IV. žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť štátu náhradu trov konania 2.414,59 €, a to do 15 dní od doručenia rozhodnutia (i tu správne „rozsudku“ - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) na svoj bližšie neoznačený účet

(súdu prvej inštancie) a V. žalovanému a vedľajšej účastníčke na jeho strane uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť štátu náhradu trov konania 667,21 € za identických podmienok ako v prípade žalobcov.

3. Svoje rozhodnutie založil na tom právnom závere, že predpokladom zodpovednosti za škodu bolo rozhodujúce zistenie jej existencie, zistenie zavineného konania žalovaného a preukázanie príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou a protiprávnym konaním. Zodpovednosť žalovaného za škodu nespočívala v podkopení múru (ako uvádzali žalobcovia), ale v nekonaní žalovaného, ktorý nevykonával žiadne opatrenia, aby ku škode nedošlo, čím porušil všeobecnú prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O. z.“). Žalovaný okrem toho, že o obnažovaní päty múru včas neupovedomil žiadne orgány, pri obhliadke vykonanej v súvislosti s uvedenou problematikou na jeseň 2000 Komisiou pre výstavbu a územné plánovanie pri OÚ Lubina neposkytol súčinnosť, a to umožnením vstupu členov komisie na pozemok, čím toto konanie nespádalo iba pod porušenie všeobecnej a prevenčnej povinnosti, ale bolo priamo porušením právnej povinnosti podľa stavebného zákona (zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a bolo považované za priestupok (podľa § 134 ods. 1 a 3 a § 105 ods. 1 písm. e/ stavebného zákona). Žalovaného dlhoročné nekonanie s vedomím hroziacej škody a neumožnenie vstupu na pozemok bolo zavineným konaním, ktoré bezprostredne vplývalo na haváriu oporného múru a s tým spojený vznik škody. Vzhľadom na preukázané naplnenie základných predpokladov vzniku škody požiadavku na náhradu škody v podobe nákladov na odstránenie zrúteného múru považoval za dôvodnú. Pri posúdení rozsahu uloženej povinnosti vychádzal aj z miery zavinenia žalobcov, pretože pokiaľ by bol múr riadne technicky zhotovený, jeho zrútenie by nekonaním žalovaného ani zamedzením vstupu na pozemok nenastalo. Do úvahy teda prichádzalo aj zavinenie poškodených (žalobcov) ako zhotoviteľov a vlastníkov stavby nízkej kvality, pričom pomer ich zavinenia určil súd prvej inštancie v rovnakom rozsahu (1 : 1).

4. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolania žalobcov, žalovaného i vedľajšej účastníčky rozsudkom z 2. októbra 2014 sp. zn. 4Co/244/2013 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); žalobcom potom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému a vedľajšej účastníčke na jeho strane náhradu trov odvolacieho konania vo výške 27,49 € do troch dní. Potvrdzujúci výrok odôvodnil vecnou správnosťou skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie. Aj podľa názoru odvolacieho súdu (tiež s poukazom na ust. § 420 ods. 1 a § 441 O. z.) návrh žalobcov v časti uplatneného nároku na náhradu škody spočívajúcej v hodnote oporného múru pred haváriou a v náhrade nákladov na výstavbu nového múru, nebol dôvodný. Pri chápaní škody v súlade so súdnou praxou ako ujmy, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a vyjdení z predpokladu, že pred haváriou oporného múru predstavovala táto stavba plusovú hodnotu v majetkovej sfére žalobcov, v dôsledku jej zničenia pri zrútení došlo na strane žalobcov k majetkovému úbytku rovnajúcemu sa práve hodnote múru tesne pred zrútením. Preto škoda je v tomto prípade práve a len hodnota múru pred zrútením a uplatnený nárok žalobcov presahuje v celom rozsahu výšku skutočnej škody na hodnote stavby. Rozhodnutie o trovách konania odvolací súd odôvodnil právne ust. § 224 ods. 1, § 142 ods. 2 a § 151 ods. 1 O. s. p. a vecne výsledkom konania v podobe prevahy úspechu žalovaného a vedľajšej účastníčky na jeho strane s ich čistým úspechom 56,7% a trovami tejto strany sporu vo výške 48,50 €.

5. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu čo do potvrdenia ním rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III. a V. zhora podal žalovaný spolu s vedľajšou účastníčkou na jeho strane dovolanie s tým, že existujú dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 O. s. p., pretože v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa ich názoru súd prvej inštancie ani odvolací súd nevykonávali dokazovanie splnenia ustanovenia § 415 O. z., nebolo to ani obsahom žaloby a nebola zo strany žalobcov ani požiadavka na takúto zmenu žaloby. Súd prvej inštancie si žalobu zmenil svojvoľne, na čo poukázal žalovaný aj vedľajšia účastníčka aj vo svojom odvolaní. Tvrdia, že došlo k porušeniu ich základných práv, ktoré garantuje Ústava Slovenskej republiky

(ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej tiež len Ústava“), najmä práva na spravodlivý súdny proces, práva na rovnaké zaobchádzanie a tiež práva vedieť, akej veci sa spor týka. Poukázali na to, že je extrémny nesúlad medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi oboch nižších súdov na strane druhej, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a zároveň ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa dovolateľov navyše súd nemal ani právomoc vo veci konať, nakoľko táto patrí do právomoci stavebného úradu a zároveň v tej istej veci bolo už prv právoplatne rozhodnuté v trestnom konaní. Odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s časťou ich odvolania, týkajúcou sa trov konania, preto aj tento výrok (o náhrade trov konania za úhradu znaleckého posudku Ústavu súdneho znelectva STU) napádajú dovolaním (namietajú, že trovy, ktoré uznal súd, sú nesprávne vyčíslené). Navrhli napádaný rozsudok zmeniť tak, že dovolací súd žalobu v celom rozsahu zamietne a žalovanému a vedľajšej účastníčke prizná plnú náhradu trov konania, alternatívne, aby dovolací súd v zmysle § 243b ods. 2 O. s. p. napádaný rozsudok zrušil (a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie).

6. Žalobcovia taktiež podali dovolanie 4. novembra 2015; súd prvej inštancie však uznesením z 20. augusta 2018 dovolacie konanie o ich dovolaní žalobcov voči rozsudku pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil. Vo vzťahu k dovolaniu žalovaného a vedľajšej účastníčky žalobcovia dovolací návrh nepodali.

7. Dovolanie súce na prejednanie bolo v prejednávanej veci podané 6. novembra 2015, spis bol ale najvyššiemu súdu na rozhodnutie predložený až v novembri 2018. Medzitým a to 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., dnes už i v znení zákonov č. 87/2017 Z. z. a č. 350/2018 Z. z., ďalej tiež len „C. s. p.“). Najvyšší súd, ktorý tak možnosť pristúpiť k rozhodovaniu v tejto veci získal až po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie v tejto veci bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

8. Aj do 30. júna 2016 bolo dovolanie mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým nebolo možné napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky; obdobne, pokiaľ sa uvádza v zátvorke odkazuje na „ÚS“, ide odkaz na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej len „ústavný súd“)]. Dovolaním bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon výslovne pripúšťal (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O. s. p. a proti uzneseniu § 239 O. s. p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p.

9. Dovolaním napádaný rozsudok odvolacieho súdu v časti potvrdzujúcej rozsudok súdu prvej inštancie nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O. s. p. (voči ktorým bolo dovolanie prípustné) a o prípad prípustného dovolania podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. sa tu teda nejedná. Na základe uvedeného dovolanie nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 v zmysle § 238 O. s. p. umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

10. Dovolaním v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania bolo

napádané rozhodnutie, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia (tu porovnaj napríklad sp. zn. 3 Cdo 235/2008, 3 Cdo 14/2014 a 3 Cdo 464/2015) a tento charakter nestráca, i keď s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O. s. p.). Dovolanie nesmeruje v tejto časti proti uzneseniu, ktoré by malo znaky tých uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., proti ktorým bolo dovolanie prípustné. Uznesenie o trovách konania bolo navyše jedným z rozhodnutí, u ktorých zákonodarca prípustnosť dovolania výslovne vylúčil (§ 239 ods. 3 O. s. p.).

11. Z obsahu dovolania (pokiaľ šlo o rozhodnutie vo veci samej) možno vyvodíť, že dovolatelia tvrdia, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 ods. 1 (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

12. Dovolatelia z hľadiska obsahového v dovolaní namietali, že napádané rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. aj jemu predchádzajúce a ním potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie, spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Prípustnosť dovolania do 30. júna 2016 nezakladala ale (sama osebe) okolnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch.

13. Právny posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci bolo do 30. júna 2016 považované za relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., ktorý ale mohol byť úspešne uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní.

14. Nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

15. Aj podľa názoru ústavného súdu nesprávne právne posúdenie veci nezakladalo vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (viď IV. ÚS 196/2014).

16. Dovolatelia ďalej namietali, že konanie (pred nižšími súdmi) je postihnuté inou vadou (v procese dokazovania), ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Tzv. iná vada konania v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu nezakladala procesnú prípustnosť podaného dovolania (viď R 37/1993, resp. aj 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 86/2012). Dovolací súd by mohol pristúpiť k preskúmaniu tohto dovolacieho dôvodu len v procesne prípustnom dovolaní, čo však nie je prípad prejednávanej veci.

17. Predmetné dovolanie by tak mohlo byť prípustné iba vtedy, ak by v konaní došlo k procesným nedostatkom, ktoré boli uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p. Dovolatelia procesné chyby konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. b/, c/, e/ a g/ O. s. p. netvrdili a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

18. Dovolatelia ale tvrdili, že došlo k vade podľa § 237 ods. 1 písm. a/ C. s. p., na základe ktorého bolo dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, namietajúc, že vec, o ktorej rozhodli nižšie súdy, patrí do právomoci stavebného úradu.

19. Pre vyriešenie otázky, či daná vec patrí do právomoci súdu, je nutné predovšetkým zistiť, z akého

právneho vzťahu žalobca vyvodzuje ním uplatnený nárok. Nárok ako predmet súdneho konania je vo všeobecnosti charakterizovaný opisáním skutkových okolností, ktorými je nárok odôvodnený a žalobným návrhom (tzv. petitom alebo tiež vlastným návrhom na výrok rozhodnutia súdu). Podradenie zistených skutkových okolností pod určitú právnu normu je úlohou súdu (*iura novit curia*). Pokiaľ súd rozhoduje o nároku na plnenie na základe skutkových zistení, ktoré umožňujú uplatnený nárok po právnej stránke podriadiť pod viac hmotnoprávných noriem, je jeho povinnosťou podľa príslušných ustanovení vec posúdiť a o nároku rozhodnúť, a to bez ohľadu na to, či je v žalobe uvedený právny dôvod požadovaného plnenia; keď nakoniec žalobca nie je povinný uplatnený nárok kvalifikovať aj po právnej stránke (3 Cdo 81/2007). Ak aj rozhodovanie o žalobe na náhradu škody spôsobenej zavineným porušením povinností pri výstavbe studne patrí do právomoci súdu (R 73/1967), analogicky i v prípade náhrady škody spôsobenej pádom oporného múru je nutné konštatovať, že právomoc súdu je daná.

20. Dovolatelia tiež namietali, že v tej istej veci bolo už právoplatne rozhodnuté, čo zakladá vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. d/ O. s. p., keď trestné konanie pod sp. zn. ORP-44/ST-2000 pre podozrenie z trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona bolo odložené podľa § 159 ods. 1 Trestného poriadku.

21. Z obsahu spisu vyplýva, že policajný orgán obvodného oddelenia Policajného zboru Stará Turá nezistil skutočnosti, že by Milan Pleško svojim konaním naplnil znaky skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania cudzej veci a ani znaky skutkovej podstaty žiadneho z trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona, ani sa svojim konaním nedopustil priestupku. Zároveň uviedol, že uznesenie o odložení veci podľa § 159 ods. 1 Trestného poriadku nebráni uplatneniu si práv oprávnených osôb v občianskoprávnom konaní. Už z uvedeného je zrejmé, že v prípade posudzovania existencie trestného činu poškodzovania cudzej veci v uvedenom trestnom konaní a v predmetnej veci náhrady škody nejde o tú istú vec v zmysle vady § 237 ods. 1 písm. d/ O. s. p. (pominúc na tomto mieste to, že aj podľa § 135 ods. 1 vety tretej O. s. p. bol súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol - rozumej nie nebol - spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal s výnimkou rozhodnutia v blokovanom konaní a podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia mal tiež právomoc inak otázky, o ktorých patrí rozhodnúť inému orgánu, posúdiť sám a len ak bolo o takejto otázke vydané príslušným orgánom rozhodnutie, povinnosť z neho vychádzať).

22. Podľa dovolateľov došlo konaním nižších súdov k tomu, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania (dnes strane sporu) jej procesné práva priznané O. s. p. [napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.), či na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)].

23. Najvyšší súd už v minulosti opakovane zdôraznil, že pre záver o existencii procesnej vady konania uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p. (teda aj vady uvedenej v písmene f/) nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil takej vady; rozhodujúcim bolo vždy výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (tu porovnaj napríklad 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016).

24. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúca účastníkovi (strane sporu) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Pôvodne čiastočne rozdielna a až neskôr zjednotená rozhodovacia prax najvyššieho súdu potom dospela k záveru, že diskutovaný pojem principiálne nemožno vykladať extenzívne - jeho vzťahovaním aj na

faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu (v tejto súv. por. najmä stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015, v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky uverejnené ako R2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. zmätočnosťnú vadu, skôr tvoriacu súčasť § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., len výnimočne).

25. V prejednávanej veci o prípad vyššie spomenutej výnimočnosti a teda ani o prípad nutnosti uplatnenia druhej vety stanoviska R 2/2016 nejde. Výnimka sa má totiž týkať len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, o aký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003), resp. ak odôvodnenie rozhodnutia obsahuje výkladom neodstrániteľné rozpory (protirečivosti).

26. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

27. Pri vyjdení zo stanoviska priblíženého pod 24. zhora niet podľa dovolacieho súdu žiadneho dôvodu na to, aby sa na prípad v prejednávanej veci uplatnila druhá časť právnej vety stanoviska (o výnimke z pravidla). Dovoláním napádaný rozsudok odvolacieho súdu (ako primárny predmet dovolacieho prieskumu) totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská oboch strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i pre rozhodnutie rozhodné ustanovenia právnych predpisov, z ktorých tento súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať pritom na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie (v minulosti a aj v prejednávanej veci postupom podľa § 219 ods. 2 O. s. p., dnes podľa § 387 ods. 2 C. s. p.), stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z pohľadu spochybnosti jeho úvah je potom významné len to, či sa rozhodne (odvolací súd) doplniť úvahy súdu prvej inštancie a ak áno, či takýmto jeho doplnujúcim úvahám nepôjde vytknúť medzerovitosť v uvažovaní alebo také rozpory s dôvodmi súdu prvej inštancie, ktoré už zakladajú prekvapivosť (nečakanosť) uzavretého odvolacím súdom či arbitrárnosť (neodôvodnenosť). V prejednávanej veci ale o prípad žiadneho z takýchto nedostatkov nešlo, zvlášť ak dovolatelia nimi tvrdený extrémny nesúlad právnych záverov nižších súdov so skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov namietali len príliš všeobecne a stále platí i to, že za vadu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. nemožno (a nikdy nešlo) považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

28. Dovolatelia napokon namietali aj nevysporiadanie sa s niektorými odvolacími námietkami, ktoré spočívali vo vytýkaní nesprávnosti dokazovania.

29. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993, R42/1993 a R 125/ 1999, ako aj v rozhodnutiach 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/ 2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

30. Vzhľadom na všetko uvedené vyššie tak možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalovaného a vedľajšej účastníčky na jeho strane (ktoré jej procesné postavenie bolo nutné v súlade s princípmi uvedenými pod 7. zhora rešpektovať aj po nadobudnutí účinnosti novej úpravy procesného práva, inštitút vedľajšieho účastníctva nahrádzajúcej novým inštitútom intervencie, prichádzajúcej do úvahy za čiastočne odlišných podmienok) nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O. s. p. ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p. Preto najvyšší súd dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol ako procesne neprípustné bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozsudku odvolacieho súdu.

31. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania pomerom 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.